

Phù Dung cổ tự: Ngôi chùa thắp hoa đăng

ISSN: 2734-9195 08:03 16/08/2025

Những chiếc hoa đăng ngày nay ở chùa Phù Dung nhằm tái hiện một nét của thời xa xôi cũ, nơi chính điện ngôi chùa được Mạc Thiên Tích cho xây dựng để thoả mong cầu của của người vợ có lòng tin Phật pháp, nuôi chí xuất gia.

Tác giả: **Nguyễn Thành Công**

Thượng tọa Thích Vân Phong chia sẻ, có lẽ nơi đây là ngôi chùa duy nhất ở chính điện không thắp hương mà thay vào đó bá tính nhận một đóa hoa đăng, nguyện trước tam bảo và nhẹ nhàng thả trên mặt nước, trước thánh tượng Phật.

Tôi nhẹ bước vào chính điện, nhận một đóa hoa đăng hình hoa sen với nhiều cánh xinh, đồ sập, có bắc, châm lửa và theo cách như niệm hương, thành kính trước Tam bảo.

Khi được hỏi: Ước chừng mỗi ngày nhà chùa cung cấp bao nhiêu chiếc hoa đăng như vậy thì được trả lời: nhiều lắm, khó tính được. Những ngày khách hành hương đông nhà chùa vẫn đủ hoa đăng cho mọi người, “do có dự trữ”- quý ni đại diện cho biết.

Thượng tọa Thích Vân Phong: Chùa đã thay việc thắp hương bằng thả hoa đăng nơi chính điện từ nhiều năm nay.

Thượng tọa cho biết, nhà chùa ban đầu có mua từ nhiều nguồn, với số lượng lớn, sau tự tổ chức sản xuất cung ứng cho nhu cầu khách hành hương nơi cổ tự nổi tiếng ở đất Hà Tiên.

Phù Dung cổ tự. Ảnh sưu tầm.

Ngôi chùa ấy mang tên **Phù Dung cổ tự**, tọa lạc bên dưới chân núi Bình San, khai sơn tạo tự cách đây mấy trăm năm, còn được gọi là Chùa Phù Cừ.

Con trai Mạc Cửu là Mạc Thiên Tích có một vợ thứ họ Nguyễn, quê Thanh Hoá, ái nữ một viên tướng được Mạc Cửu giao dạy dỗ con mình, Mạc Thiên Tích. Mạc Thiên Tích thay cha làm Tổng trấn Hà Tiên, ngoài tài thao lược dùng binh còn am tường thi ca, chủ xướng một thi đàn qui tụ tao nhân mặc khách đương thời. Thi đàn ấy theo những tài liệu ghi nhận lưu truyền rằng có nghi thức thả những chiếc hoa đăng tao nhã trên mặt nước.

Những đóa hoa đăng ngày nay ở chùa Phù Dung tái hiện một nét của thời đó, nơi chính điện ngôi chùa được Mạc Thiên Tích cho xây dựng để thỏa mong cầu của của người vợ có lòng tin phật pháp, nuôi chí xuất gia. Phu nhân Tổng trấn trở thành Sư bà ở ngôi chùa ngay chân núi, và khi vắng sinh được an táng ngay phía sau ngôi chùa, ở bên hữu chính điện.

Núi Bình San trở thành khu vực lăng mộ của họ Mạc, bên kia chân núi có Đền thờ Mạc Cửu cùng mộ phần, họ tộc, quan viên, thuộc cấp cũng an táng trong khu vực ngọn núi thấp này. Trong đó, mộ phần Sư Bà Phù Dung hàng trăm năm vẫn giữ nguyên trạng với mộ táng hình “*qui*” rùa vững chãi, có thành bao quanh.

Phù Dung cổ tự. Ảnh sưu tầm.

Lịch sử thăng trầm, Phù Dung cổ tự ngân vang tiếng chuông mõ qua bao đời Trú trì sau khi Sư bà vãng sinh. Khách khắp muôn phương đến đất Hà Tiên tham quan văn cảnh trong tiếng sóng vỗ, mờ ảo đảo gần đảo xa, luôn muốn đến Phù Dung cổ tự viếng ngôi chùa nổi tiếng đã từng là cội nguồn ra đời vở cải lương có sức lan truyền rộng “*Áo cưới trước cổng chùa*”, trong đó Sư bà Phù Dung, đạo hiệu Phù Cừ, được lấy làm nguyên mẫu sáng tạo nên nhân vật nàng Xuân Tụ.

Câu chuyện lịch sử xa xôi ở miền phen dậu nay được khơi gợi lại qua những cánh hoa đăng lung linh nơi chính điện Phù Dung cổ tự, những đóa hoa đăng đã kể về lịch sử một ngôi chùa, về khởi nguồn từ một người phụ nữ tài hoa và thánh thiện.

Những đóa hoa đăng ấy cháy sáng trên mặt hồ nước lặng chỉ cách cửa khẩu quốc tế Hà Tiên (Xà Xía) 7 km. Và, tôi đến, viết, trong mùa **an cư kiết hạ**....

Tác giả: **Nguyễn Thành Công**